

MIRKO BREZOVEC
direktor Komunal. podj. Remont

KOMUNALNI RAZVOJ ŠKOFJE LOKE V ZADNJEM DESETLETJU

Ozek okvir tega članka ne dopušča razčlenjevanja in podrobnosti. Menim pa, da bi to vprašanje moral nekdo širše obdelati. Ne gre le za obdobje, ki nam je časovno blizu, marveč gre za zgodovino dejavnosti komunalnih služb v daljni in bližnji preteklosti. Tako delo bi brez dvoma koristilo za temeljitejše spoznavanje življenjskega okolja meščanov od nastanka mesta dalje.

Dobre komunalne službe so zelo pomembne za mestno skupnost, saj si je brez njih težko predstavljati civilizirano življenje. Glede na velikost mesta spadajo mednje specializirane službe, ki se ukvarjajo pretežno z vzdrževanjem obstoječih objektov in zadovoljujejo potrebe po komunalnih storitvah; posebej pa so še službe ali družbene dejavnosti, ki skrbijo za razvoj komunalne opremljenosti mesta. Dejavnosti teh služb se prepletajo in dopolnjujejo med seboj. Dosežki zadnjega desetletja kažejo, da smo v Škofji Loki v tem pogledu vzlic težavam zelo napredovali.

Največji napredek opazimo pri urejanju mesta. V minulem desetletju se je mesto po svojem videzu in po komunalni opremljenosti popolnoma spremenilo.

Na začetku šestdesetih let je imelo mesto tlakovane mestne vpadnice in Mestni trg, vse druge ceste, ulice in poti pa so bile netlakovane. Danes so, razen manjših izjem, vse mestne ceste, ulice in naselja mesta asfaltirana. Temu

Sedež komunalnega podjetja Remont
Fot. Fr. Planina

podobno se postopoma urejata tudi Puštal in Stara Loka, ki ju sedaj povezuje v mestno celoto krajevna skupnost Škofja Loka.

Javna razsvetljava je bila zelo pomanjkljiva, napetost v električnem omrežju pa slaba. Zato so bili zgrajeni novi daljnovodi visoke napetosti in novi transformatorji, ki danes zagotavljajo skoraj povsod dovolj kakovostnega električnega toka za naraščajoče potrebe mesta.

Cestne in druge prometne zveze mesta s svetom so se izboljšale in modernizirale. Med drugim je pomembna nova avtomatska telefonska centrala.

Zgrajeno je bilo več novih poti, zelenic, parkov, parkirišč, več sekundarnih kanalov, stopnišč, novih odsekov javne razsvetljave, avtobusna postajališča itd. Restavrirano je bilo staro mestno obzidje, urejena so bila pota in okolica gradu. V mesto je bil napeljan nov vodovod iz Hotovlje, ki zagotavlja mestu in njegovemu razvijajočemu se gospodarstvu preskrbo z vodo za nadaljnjih 30 let. Pred nekaj leti se je začela gradnja novega kanalizacijskega omrežja s pripadajočimi čistilnimi napravami, ki bo po dokončanih delih povezovalo vse mesto z okolico.

Ob tisočletnici Škofje Loke bo Mestni trg popolnoma spremenil svojo podobo. Preurejena bo mestna razsvetljava, kabli električnega in telefonskega omrežja pa bodo položeni pod cestni tlak. Mestni trg bo namenjen v glavnem pešcem, ker bosta cestni promet in parkirišča motornih vozil s posebnim režimom omejena. Lepo urejeno okolje vpliva, da postaja Škofja Loka vedno bolj privlačna za domače in tuje turiste.

Ves napredek je bil dosežen na podlagi ustrezne zakonodaje, občinskih predpisov in sposobnih kadrov na ključnih mestih v občini, v stanovanjskem podjetju (LOKAINVEST), v krajevni skupnosti, v SGP Tehnik in v drugih službah. Načrtna finančna politika, samoupravni dogovori, požrtvovalno delo in ljubezen do svojega mesta so bili nepogrešljivi. Vložen trud ne bo nikoli poplačan ljudem, ki se ukvarjajo s temi vprašanji. Usklajevanje interesov občanov, podjetij, občine in skupnosti je nevhvaležna naloga. Ti ljudje žrtvujejo dober del svojega časa in ga posvečajo delu za napredek mesta.

Doseženi rezultati so plod denarnih sredstev, ki so se stekala v te namene iz raznih virov:

Komunalni prispevki graditeljev stanovanjskih hiš. Z njimi so se urejala in komunalno opremljala vsa nova mestna naselja prek stanovanjskega podjetja.

Prispevki za uporabo mestnega zemljišča, ki jih plačujejo meščani od stanovanjske površine podjetja pa od poslovnih površin v poseben sklad od leta 1967 dalje. Ta sredstva se uporabljajo za urejevanje raznih novih objektov, tlakovanje ulic, za gradnjo glavnega kanalizacijskega omrežja in drugo.

Z bančnimi krediti, ki jih je najemalo SGP Tehnik in občina za gradnjo vodovoda in kanalizacije.

Neposredni pogodbeni prispevki podjetij in še posebej prispevki zavzetih občanov, ki so bili oplojeni tudi z njihovim prostovoljnim delom. V tem se je izkazala krajevna skupnost, ki je te oblike zbiranja sredstev uveljavila od leta 1966 dalje.

Na podoben način je Krajevna skupnost ob ustrezni pomoči sklada prispevkov za uporabo mestnega zemljišča tlakovala vse mestne ulice, uredila okolico gradu, nekatere dele kanalizacije in javne razsvetljave.

Splošna težnja pri olepšavi in opremljanju mesta s komunalnimi napravami in objekti je imela obilo uspeha. Občani uživajo v novem okolju dobrine,

ki jih sicer kaj kmalu ne bi dočakali, če bi se stvari odvijale po sistemu proračunske potrošnje. Zato menim, da je bistvenega pomena nadaljevati z dosedanjo prakso.

S stalnimi in dopolnilnimi viri sredstev smo našli način, da smo veliko investirali in razrešili vrsto komunalnih problemov. Glede na to, da bodo taki viri sredstev še dalje na voljo, je pričakovati, da bomo sproti reševali vse nastajajoče potrebe.

Do tod je vse v redu. Bilo bi zelo enostransko, če bi urejevali in opremljali mesto s komunalnimi objekti, ne da bi hkrati razvijali komunalne službe, ki te ceste, ulice, zelenice, parke itd. vzdržujejo. Z razliko od dobro urejenega vzdrževanja kanalizacije in vodovoda, je oblika financiranja drugega komunalnega vzdrževanja slaba. Pomanjkljive in nerazvite so zlasti službe, ki skrbijo za javno snago, čistočo mesta in tiste službe, ki opravljajo druge komunalne storitve.

Komunalno podjetje Remont Škofja Loka, ki je dolžno ta dela opravljati, je vedno v težavah. Že vrsto let se vrti v začaranem krogu. Podjetje je bilo v zadnjem desetletju predmet nešteti reorganizacij, združevanja, razdruževanja, odvzemu nekaterih dejavnosti in temu podobno. Ni imelo možnosti, da si ustvari program razvoja. Največkrat je temu botrovala slaba materialna baza, menjajoče se vodstvo, negotova in nizka akumulativnost podjetja, zlasti pa premajhna proračunska sredstva. Glede na spreminjajoči se obseg vzdrževalnih del podjetje ni moglo imeti ustrezne in stalne delovne sile. Njegov majhen kolektiv je zaradi neprimerne politike cen za komunalne storitve moral večkrat pokrivati izgube teh dejavnosti z drugo stransko aktivnostjo, zato ni mogel modernizirati svojega dela.

Razvito komunalno gospodarstvo zahteva dobre strokovne kadre, ustrezno mehanizacijo in stabilno dolgoročno politiko. Brez tega bodo komunalne službe pred javnostjo krive svojih nesodobnih in dragih uslug ob nizki storilnosti dela.

Komunalni delavec opravlja zelo nevhvaležno, zahtevno in nezdravo delo, ki se ga večina ljudi izogiba. Svoje delo mora opravljati ne glede na vreme in čas, povrh vsega pa je njegov trud še slabo poplačan. Zaradi tega je vedno manj ljudi pripravljenih delati v komunalnih službah.

Résumé

LE DÉVELOPPEMENT COMMUNAL DE ŠKOFJA LOKA DANS LA DERNIÈRE DÉCENNIE

Le directeur de l'entreprise communale Remont à Škofja Loka nous informe de ce qui a été fait dans les dernières dix années pour améliorer l'équipement communal de la ville (pavage des rues, amélioration de l'éclairage public, centrale téléphonique automatique, conduite d'eau nouvelle, nouvel réseau de canalisation avec des installations purifiantes, arrangement des surfaces vertes et des parkings, reconstruction de la Place de la ville pour la célébration du millénaire de la ville) et il explique quelles étaient les sources financières pour la réalisation de ces travaux. Il appelle cependant l'attention sur les défauts des services communaux qui doivent entretenir les installations communales, prendre soin de la propreté publique et s'occuper des autres travaux communaux.